

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ № 16 от 29.06.2022 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 29.06.2022 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Александър Кашъмов
Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Даниела Тренчева
Диляна Илиева
Илия Вълков
Ирина Недева

изслуша доклад по жалба с вх. № 09-015/2022 на И.С.С. срещу следните четири сайта: 24chasa.bg; trafficnews.bg; bgdnes.bg; glasnews.bg. В жалба се твърди нарушение на Етичния кодекс на българските медии от страна на *посочените сайтове*.

I. ПРОЦЕДУРА

1. Жалба с вх. № 09-015/2022 г. се отнася до нарушение на Етичния кодекс на българските медии, осъществено чрез следните публикации:

- Частна линейка кара пациенти с фалшиви номера, спипаха я, от 23 май 2022¹;
- Заловиха линейка с фалшиви номера - от 23 май 2022²;
- Враг на Р. спипан с незаконна линейка³ от 23 май 2022; и
- Частна линейка с фалшиви регистрационни номера обикаля из Хисарско⁴ от 23 май 2022.

2. Жалбата е подадена на 30 май 2022 г.

3. КЖЕ обсъди допустимостта на жалбата, жалбата е допустима

4. Представено е становище от интернет сайта trafficnews.bg.

¹ <https://www.24chasa.bg/bulgaria/article/11641322>

² <https://trafficnews.bg/krimi/zaloviha-chastna-lineika-falshivi-nomera-krai-plovdiv-245818/>

³ <https://www.bgdnes.bg/Article/11644034>

⁴ <https://glasnews.bg/krimi/chastna-lineika-falshivi-registratsionni-nomera-obikalnia-iz-483574/>

II. ЖАЛБА

В жалбата И.С.С. твърди, че е собственик и управител на *Линейка Пловдив Хели БГ* ЕООД и като такъв притежава специализирани и оборудвани коли за бърза помощ – тип линейки. По-нататък в жалбата се казва, че на 22 май И.С.С. е спрял от полицията и тогава видял, че на мястото на регистрационния номер има стикер. Това според него е извършено от зложелатели, които са откраднали номера, но жалбоподателят твърди, че колите имат изправна регистрация. Твърди, че кара по публикувани ценоразписи и съответни договори. Жалбоподателят оспорва факта, че е осъждан. Твърди също, че не е бивш съдружник с Р., без да се изяснява кой е той.⁵

Искането е КЖЕ да постанови нарушение на Етичния кодекс на българските медии.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ:

Пледира се нарушение по отношение на т. 1.1. Точност:

1.1.1 Ще предоставяме на обществото точна и проверена информация и няма преднамерено да скриваме или изопачаваме факти.,

1.1.2 Няма да публикуваме информация, за която знаем, че е невярна.,

1.1.3 Няма да подвеждаме обществото и ясно ще посочваме къде са използвани манипулирани текстове, документи, образи и звуци.,

1.1.5 В коментарите и анализите ще се стремим да представяме разнообразни мнения и гледни точки.,

1.1.6 При отразяване на спорове ще се стремим да дадем възможност на засегнатите страни да изразят своята позиция.

Също така се твърди нарушение на разпоредбите относно презумпцията за невинност и благоприличието:

2.6.1. Спазваме презумпцията за невинност и не квалифицираме никого като "престъпник" преди издадена присъда.

2.7.1. Ще се придържаме към добър тон и благоприличие в нашите публикации.

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

Получено е само становище от trafficnews.bg. Становището се привежда по-долу изцяло, като имена и прякори на физически лица са посочени само с първа буква:

„Основната част от информацията, публикувана при нас е с източник ОДМВР – Пловдив. Като за достоверността на публикуваното там, отговорност следва да носят именно нейните първоначални източници. Ако жалбоподателят смята, че написаното не отговаря на истината, трябва да се обърне с претенция към МВР. Позволяваме да посочим, че заявената от него теза

⁵ В публикациите се изяснява, че А. Ч. – с прякор Р. е „скандален бизнесмен“, очевидно известен в района, свързването с когото изглежда е в състояние да нанесе репутационни щети.

звучи житейски недостоверно и би могла да бъде определена като неуспешен опит да се „замаже“ скандал с негово участие.

По отношение на останалите фактологични компоненти на жалбата:

Моля да се има предвид, че съгласно актуалното българско законодателство това, че едно лице има „чисто“ свидетелство за съдимост, не означава, че това лице никога не е било в затвора или в ареста. Възможно е да означава, че е настъпила реабилитация, която може да има правни последици, но няма как да „изтрие“ фактите от миналото. В случая, в текста са цитирани показания на самия г-н С., дадени в съдебна зала, по дело, по което той бе свидетел. В тези показания той съобщава за комуникация с обвиняемия по делото А. Ч., като посочва че тя е осъществена в ареста.

По отношение на „съдружие“, моля да имате предвид, че „Трафик нюз“ е информационна платформа, а не професионален правен бюлетин. Нашият екип се старая да представи информацията по начин, който да е разбираем за широката аудитория (а не само за дипломираните юристи и хората с висока правна култура). Т.е. някои понятия са ползвани в тяхното гражданствено, а не юридическо съдържание.

Бихме искали да Ви уверим, че www.trafficnews.bg се отнася изключително сериозно към достоверността на информацията, която публикува и в тази връзка източниците се проверяват на няколко нива. Можем да разберем донякъде опитите на жалбоподателя да се опита да „запуши“ устата на медиите, като част от неговото право на защита. Но правото на хората да бъдат информирани, не стои по-долу от правата на тези, които са уличени в нарушение на закона. Освен всичко останало, адекватната и безпристрастна информираност на обществото спомага да се реализират най-важните цели на Наказателния кодекс – индивидуална и генерална превенция. Молим да оставите жалбата (включително и особено в частта ѝ срещу www.trafficnews.bg) без уважение.“

V. ФАКТИ

В публикацията на 24 часа се обяснява, че „частна линейка с фалшиви номера е била засечена край Калояново вчера. По информация на "24 часа" тя е на бившия съдружник на скандално известния бизнесмен и собственик на частната бърза помощ А. Ч. – Р. – И. С.“ Съобщава се още, че по твърдения на пациенти цените са по-ниски (50 вместо 80 лева) в сравнение с други фирми за един и същ маршрут.

В рубрика „Крими“ **TrafficNews** съобщава подробно за полицейска акция край Калояново, иззети фалшиви регистрационни табели, като на водача е съставен акт и предстои разследване по случая. „Задържаната линейката е собственост на И. С., който е стар познаник на полицията и е лежал в затвора. Той е бивш служител на скандалния бизнесмен А. Ч. – Р., а в следствие и негов конкурент. През 2018 година беше повдигнато обвинение на Р., че е поръчал палеш на линейка "Мерцедес Спринтер", собственост именно на И. С. Дватамата се запознали в ареста през 2015 г. Били настанени в една килия. Там се сблизават. По информация на **TrafficNews**, сигналът довел до задържането на линейката е дело на друг конкурент в бранша – Г. Г., който неофициално е свързан с частната фирма "Евромед". Името на Г. също е свързано с редица измами и схеми. Той е бивш полицай. Работил е дълги години в общинска полиция, след

което става парамедик, но се представя се за лекар. Преди близо две години, след журналистическо разследване, срещу него беше образувано досъдебно производство.“

Публикациите в bgdnes.bg и в glasnews.bg възпроизвеждат TrafficNews и се позовават изрично на него.

Накратко, фактите сочат, че полицията е спряла частна линейка с регистрационни табели, издадени за друго моторно превозно средство и без съответствие със стандартните изисквания. Нарушението е констатирано „от работещ по линия на пътната безопасност полицейски екип, който спрял специализираното моторно превозно средство край гара Калояново. Спрямо водача е наложена мярка, предвидена в Закона за движение по пътищата“.

В становището, подписано от главната редакторка на **TrafficNews** се изяснява, че това е прес информация с източник ОДМВР – Пловдив. Към информацията е добавена допълнителна информация за връзките на собственика на компанията с друг бизнесмен. В жалбата има повече интерпретации („*нелогично е да си сваля регистрационните номера, явно някой зложелател ги е откраднал*“ и пр.), отколкото факти.

VI. МОТИВИ

КЖЕ обсъди дали е нарушение по отношение на принципите *точност, презумпция за невинност и благоприличие*.

КЖИ преди всичко намира, че няма данни за осъществено нарушение на Етичния кодекс на българските медии по отношение на презумпцията за невинност и благоприличие. Разпоредбите за презумпцията за невинност и за благоприличие не са относими към фактите по преписката.

Що се отнася до 1.1. Точност, КЖЕ намира, че и в жалбата не се отрича, че спряната линейка е била с чужди регистрационни номера. Какви са причините и дали това е резултат от действията на недоброжелатели са въпроси, на които тепърва ще се дава отговор. В публикацията е посочено, че тепърва предстои разследване. В това отношение публикациите не подвеждат читателите.

Публикацията в 24 часа „*Частна линейка с фалшиви номера в Пловдив кара болни на дъмпингова цена, спипаха я*“ засяга и осъществяване на услугата на дъмпингова цена, като се позовава на разказ на гражданката М.В. Липсват повече доказателства, цитирано е само мнение на „държавната спешна помощ“: „*Не се конкурираме с частниците. Всеки сам си преценява кого да извика. При нас услугата е без пари*“, обясниха от ръководството.“ КЖЕ не е в състояние да прави пазарен анализ, така че не може да вземе отношение към въпроса на жалбоподателя „кой и на кого правя дъмпинг?“ Както и друг път сме имали възможност да посочим, изданията имат особена отговорност за заглавията на публикациите, тъй като често

читателите не влизат в самия текст и се информират само от заглавието. Ето защо препоръчваме ако в заглавието се съдържа теза на едно лице, още в заглавието да става ясно, че това не е твърдение за факт, а субективно твърдение.

По отношение на допълнителната информация в публикациите – разказите за срещата на жалбоподателя с Р. в затвора и пр. – КЖЕ няма данни за недостоверност. По този въпрос изданието се позовава на съдебни протоколи. Жалбоподателят не ги е оспорил убедително, тъй като наличието на чисто свидетелство за съдимост на жалбоподателя наистина не е достатъчен аргумент, както обосновано се посочва в становището на *TrafficNews*. Изданието *TrafficNews* работи предимно с институционални източници – Търговски регистър, полицейски прессъобщения, съдебни протоколи. Публикациите в *bgdnes.bg* и в *glasnews.bg* цитират *TrafficNews*.

КЖЕ намира, че жалбата не предоставя данни, които да сочат осъществяване на нарушение на Етичния кодекс, 1.1. Точност.

РЕШЕНИЕ:

КЖЕ намира жалбата за неоснователна по всички твърдени разпоредби от Етичния кодекс на българските медии.

Комисията препоръчва на *24 часа* да прецизира заглавията, които използва, когато те съдържат теза на отделно лице.

Съгласно Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика решението да се изпрати на заинтересованите страни в 7-дневен срок от приемането му.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

Изпълнителен директор на

Фондация НСЖЕ :

Ева Петрова